

9. Odpoveď podpredsedníčky vlády a ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky L. Žitňanskej na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky O. Dostála podanú 27. mája 2016 vo veci postoja k návrhom a odporúčaniam v správach verejného ochrancu práv

NARODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 21-06-2016		
Číslo spisu: NEDS - 352/2016		
Listy: 1/2	Prílohy: 1/7	
RZ	ZH	LU

podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky

Lucia Žitňanská

Bratislava júna 2016
Číslo: 44052/2016/13

Vážený pán poslanec,

ďakujem Vám za prejavенý záujem o stanovisko k realizácii odporúčaní verejného ochrancu práv formulovaných v období rokov 2012 až 2015 a k otázke prijímania stanovísk vlády Slovenskej republiky k týmto odporúčaniam v budúcnosti.

Stanovisko k jednotlivým odporúčaniam verejného ochrancu práv v sledovanom období v pôsobnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky Vám prikladám v prílohe.

K otázke č. 2 Vašej interpelácie vo veci stanovísk vlády Slovenskej republiky mi dovoľte uviesť nasledovné:

Zákomom č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov, je ustanovená povinnosť vlády Slovenskej republiky, v špecifických prípadoch stanovených zákonom, informovať o prijatých opatreniach pri vybavovaní konkrétneho podnetu verejným ochrancom práv (§ 17 ods. 5 a 6, § 19 ods. 3 a 4, § 20 ods. 3 a 4).

Od tejto povinnosti je potrebné rozlišovať postup, respektíve možnosti postupu po predložení výročnej správy verejného ochrancu práv, alebo mimoriadnej správy verejného ochrancu práv Národnej rade Slovenskej republiky podľa ustanovení § 23 a 24 citovaného zákona. Návrhom a odporúčaniam verejného ochrancu práv venuje vláda Slovenskej republiky pozornosť, čomu nasvedčujú aj viaceré opatrenia, ktoré boli v celku alebo čiastočne prijaté.

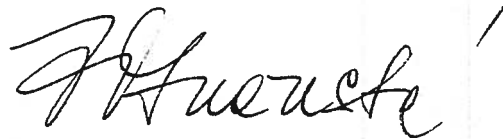
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky zabezpečuje tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky a koordináciu plnenia úloh v oblasti ľudských práv v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Táto právomoc však nie je a nemôže byť v rozpore s pôsobnosťou jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy v zmysle citovaného zákona. Implementácia a ochrana základných práv a slobôd sa dotýka takmer všetkých spoločenských a právnych vzťahov, čo dokumentuje aj rôznorodosť oblastí v ktorých sú formulované odporúčania verejného ochrancu práv. Ak ústredný orgán štátnej správy v ktorého pôsobnosti je vykonanie opatrenia, navrhnutého verejným ochrancom práv v rámci publikovaných správ, vyhodnotí, že opatrenie nie je v danej forme alebo v danom čase realizovateľné, neukladá mu zákon povinnosť svoje rozhodnutie vysvetliť verejnemu

ochrancovi práv a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky nemá právomoc ho k takémuto kroku zaviazat'.

Zároveň k odkazu na Legislatívnu radu vlády Slovenskej republiky, uvedenom vo Vašej interpelácii, si Vás dovoľujem informovať, že predseda legislatívnej rady vlády nemá právomoc iniciovať prerokovanie správ verejného ochrancu práv. Rada prerokúva a prijíma stanoviská v zmysle svojho štatútu k legislatívnym materiálom, ktoré prekladajú jednotlivé ústredné orgány štátnej správy. Správa verejného ochrancu práv sa nepredkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky a nie je legislatívnym materiálom.

Z pozície podpredsedníčky vlády a ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky vnímam svoju zodpovednosť v oblastiach pôsobnosti rezortu spravodlivosti ako aj v prierezových oblastiach, v ktorých budem usilovať o koordináciu postupov a implementáciu opatrení primeraným spôsobom v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky. V nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády na roky 2016-2020 vnímam ako jednu z prioritných prierezových oblastí VII. volebného obdobia koordinovanú politiku potierania extrémizmu v Slovenskej republike.

S pozdravom

Príloha 1

Ondrej Dostál

poslanec NRSR

Národná rada Slovenskej republiky

Bratislava

**Informácia k návrhom a odporúčaniam verejného ochrancu práv v pôsobnosti Ministerstva
spravodlivosti Slovenskej republiky**

Návrhy a odporúčania verejného ochrancu práv v Správe o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2012:

1. Prehodnotiť právnu úpravu pozbavenia spôsobilosti na práva a právne úkony, vrátane procesnoprávnej úpravy.

Táto požiadavka vyplývajúca z ratifikácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, bola od začiatku súčasťou procesu rekodifikácie Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku. Ako je uvedené v prílohe k interpelácii, procesnoprávna úprava už bola prijatá a nadobudne účinnosť 1. júla 2016.

V tomto smere je dôležité spomenúť úvodný článok 4 základných princípov Civilného mimosporového konania, podľa ktorého „Súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.“

V uvedenom článku je vyjadrený všeobecný ústavný princíp rovnosti účastníkov konania, podľa ktorého majú účastníci konania pri aplikácii procesných predpisov pred súdom rovné postavenie. Zákon tak v konaní pred súdom vyrovnáva faktickú nerovnosť účastníkov podpornými opatreniami (viď predtým uvedené), napr. ustanovením procesného opatrovníka, poučením o procesných právach a povinnostiach, účasťou dôverníka na konaní. Rovnosť účastníkov konania vychádza všeobecne zo zásady, že postavenie procesných strán nesmie byť závislé na pohlaví, náboženstve, rase, národnosti ani sociálnom pôvode. Celý Civilný mimosporový poriadok zohľadňuje práva vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa (najmä čl. 12), zo súvisiacich Všeobecných komentárov k Dohovoru o právach dieťaťa (najmä č. 10, 12 a 14) a z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (najmä čl. 13).

V zmysle nového § 231 v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje **len o obmedzení spôsobilosti** fyzickej osoby na právne úkony, zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, alebo navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, čím sa znemožňuje úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Okrem uvedených podporných opatrení možno v porovnaní s doterajšou úpravou spomenúť právo samotnej osoby, o ktorej spôsobilosť sa jedná, podať návrh na začatie konania, špecifickú manudukačnú povinnosť súdu v konaní, kedy súd poučuje takúto osobu spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, čím sa tiež posilňuje princíp efektívneho a účinného prístupu k spravodlivosti. Celé konanie sa vyznačuje bezprostredným kontaktom sudcu s touto osobu, aby sa nerozhodovalo len na základe lekárskeho či znaleckého posudku, jej aktívnym zapájaním sa do konania a zohľadňovaním najvyššieho záujmu takejto osoby.

Osoba, o ktorej spôsobilosti sa rozhoduje, má v tomto súdnom konaní plnú procesnú spôsobilosť, aj keď jej bola skorším rozhodnutím obmedzená. Na ochranu jej práv koná zákonný zástupca, prípadne

procesný opatrovník a v prípade, ak sú ich procesné úkony v rozpore, posúdi súd, ktorý úkon je v záujme tejto osoby. Rozhodnutie v samotnej veci bude súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručovať aj danej osobe, o ktorej spôsobilosti sa rozhoduje. Ak o to požiada, súd jej bude doručovať všetky písomnosti z tohto procesu.

Pri rozhodovaní o spôsobilosti súd vždy vypočuje osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Ak by bol však takýto „výsluch“ na ujmu jej zdravotného stavu, súd takúto osobu vzhľadne. Inštitút vzhliadnutia slúži na to, aby sa súd reálne oboznámil s osobou, o ktorej spôsobilosti na právne úkony práve rozhoduje, to znamená, že si takúto osobu pozve, prípadne ju sudca sám navštívi. Dokonca, ak takýto človek na tom trvá, vypočutie zo strany súdu je povinné. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jej dôverník, ktorý nie je jej zástupcom. Dôverník je osoba, ktorej dôveruje, ktorá je mu známa, pozná jeho návyky a s ktorou sa môže poradiť. Konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

Hmotnoprávna úprava, súvisiaca s rekonštrukciou Občianskeho zákonníka, je plánovaná do konca VII volebného obdobia.

2. Zákom ustanoví príslušnému orgánu verejnej správy povinnosť podať návrh na začatie konkurzného konania voči dlžníkovi štátu do určitej výšky jeho dlhu a určiť sankciu za nesplnenie tejto povinnosti.

Povinnosť podať návrh na začatie konkurzného konania je stanovená na strane dlžníka. Sankcie za nesplnenie povinnosti dlžníkom boli zavedené zákonom č. 87/2015 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. januára 2016 a to nasledovnou úpravou zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

„V § 11 ods. 2 sa na konci pripájajú tieto vety: „Platí, že pre prípad porušenia povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas sa medzi spoločnosťou s ručením obmedzeným alebo akciovou spoločnosťou a osobou povinnou podať návrh na vyhlásenie konkurzu v jej mene, dojednala zmluvná pokuta vo výške rovnakej ako je polovica najnižšej hodnoty základného imania pre akciovú spoločnosť. Vzniku tohto nároku nebráni, ak je dlžník právnym nástupcom spoločnosti, ktorá bola zrušená bez likvidácie. Dohoda medzi spoločnosťou s ručením obmedzeným alebo akciovou spoločnosťou a osobou povinnou podať návrh na vyhlásenie konkurzu v jej mene, ktorá vylučuje alebo obmedzuje vznik nároku na zmluvnú pokutu, je zakázaná; spoločenská zmluva ani stanov y nemôžu obmedziť alebo vylúčiť vznik nároku na jej zapltenie. Spoločnosť sa nemôže nároku na zapltenie zmluvnej pokuty vzdať alebo uzatvoriť ohľadom tohto nároku dohodu o urovnaní; nepripúšťa sa započítanie, ani iný spôsob vyrovnania. Vznik nároku na zmluvnú pokutu sa nedotýka oprávnenia požadovať náhradu škody presahujúcu zmluvnú pokutu.“.

Podrobnosti k uplatneniu nároku na zapltenie zmluvnej pokuty sú uvedené v novom § 74a zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Citovaná legislatívna úprava bola vypracovávaná i v súvislosti s prípadom spoločnosti Slotex Fashion s.r.o., na ktorý odkazuje správa verejného ochrancu práv.

Návrhy a odporúčania verejného ochrancu práv v Správe o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2013:

1. Zabezpečiť právo dieťaťa byť vypočuté v konaniach, ktoré sa ho týkajú.

- a) Zabezpečiť zmenu procesného práva tak, aby súd v súdnych konaniach, v ktorých dochádza ku kolízii práv dieťaťa a jeho zákonných zástupcov, z úradnej moci vždy ustanovil orgán sociálnoprávnej ochrany ako kolízneho opatrovníka celej rodiny. Tento bude mať v konaní zo zákona samostatné právne postavenie, napríklad ako vedľajší účastník. Zabezpečiť, aby súd z úradnej moci dieťaťu v takomto konaní na ochranu jeho práv a oprávnených záujmov vždy stanovil advokáta, alebo inú fyzickú či právnickú osobu znalú práva na zastupovanie.

Inštitút kolízneho opatrovníka a podmienky pre jeho ustanovenie primárne vyplývajú z právnej úpravy hmotného práva, a to právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) ako aj v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“).

V súlade s § 30 OZ, „ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.“

V súlade s § 31 ods. 2 a 3 ZoR, „žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.“

Pokiaľ sa týka právnej úpravy procesného práva, zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudne účinnosť 1. júla 2016 ako lex generalis upravuje ustanovenie tzv. procesného opatrovníka.

V súlade s § 68 ods. 1 CSP, „v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník“.

V súlade s § 69 CSP, „súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.“

Následne, zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ktorý rovnako nadobudne účinnosť 1. júla 2016, obsahuje osobitnú úpravu, pokiaľ sa týka ustanovenia opatrovníka maloletému.

V súlade s § 117 CMP, „ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.“

Postup súdu pri ustanovení procesného opatrovníka je v zmysle právnej úpravy CSP a CMP ovládaný princípom oficiality. S ohľadom na hodnotové nastavenie CMP môžu subjekt zástupcu maloletého navrhnúť aj rodičia, ale je vecou súdu, aby takýto návrh v zmysle ochrany najlepšieho záujmu dieťaťa vyhodnotil, a teda nie je takýmto návrhom viazaný.

Ustanovenie kolízneho opatrovníka celej rodine popiera význam tohto inštitútu a neguje hmotnoprávne predpoklady jeho ustanovenia.

Inštitút vedľajšieho účastníka konania, resp. intervenienta je, vychádzajúc z povahy inštitútu (vedľajší účastník, resp. v súlade s novou právnou úpravou už intervenient je osoba s právnym záujmom na výsledku sporu a nie pomocník) a tiež v zmysle novej právnej úpravy (§ 11 CMP) a judikatúry (Uznesenie NS SR z 31. marca 2014, sp. zn. 2 Cdo 410/2013) v mimosporových konaniach vylúčený.

Nová právna úprava (§ 12 CMP) však umožňuje pribrať do konania právno-ochranné subjekty, akými sú napr. Rada pre práva dieťaťa SR, Komisár pre deti, Verejný ochranca práv a pod.. Súčasne sa nevylučuje zastúpenie ani na základe plnomocenstva a ponecháva sa priestor pre fakultatívne zastúpenie.

- b) Upraviť procedurálne pravidlá priameho vypočutia dieťaťa v súdnom konaní (aj v každom inom konaní) a procedurálne pravidlá pre prípad, ak je dieťa vypočuté mimo konania prostredníctvom zástupcu alebo prostredníctvom príslušného orgánu. Stanoviť nutnosť zaznamenania vypočutia dieťaťa na zvukovom zázname a určiť aj postup a spôsob uchovávanía tohto záznamu.**

Nová právna úprava CSP a CMP nemá ambíciu kazuisticky upravovať jednotlivé procesné postupy, avšak plne rešpektuje práva dieťaťa. Procesný postup priebehu konania ako aj vykonávanie dokazovania je upravený všeobecne vo viacerých ustanoveniach jednak základných princípov procesných kódexov, a jednak aj v ich paragrafovom znení (čl. 2, 3, 5, 6 Základných princípov CSP; čl. 1, 2, 3, 5, 7 Základných princípov CMP; § 98, 99, 175, 188 CSP a § 38, 116 CMP).

V súlade s § 38 CMP bude súd povinný zisťovať názor maloletého, pričom vyjadrenie názoru maloletého nie je podmienené vekovou hranicou ani rozumovou vyspelosťou, ale schopnosťou ho vyjadriť, a to primárne samostatne. Spôsob zisťovania názoru maloletého sa ponecháva na rozhodnutí súdu, zákon však predpokladá jeho prispôsobenie veku a vyspelosti maloletého.

Súčasne sa, v súlade s § 116 CMP posilňujú aj participačné oprávnenia maloletých v konaní pred súdom, kedy, v prípade, ak sa to neprieči účelu konania, je súd povinný maloletého informovať o prebiehajúcim konaní. Ide o taký postup súdu, ktorý umožňuje výmenu informácií, priestor pre dialóg medzi dieťaťom a dospelými na základe vzájomného rešpektu. Bude iba úlohou súdu zvoliť vhodný procesný úkon, primeraný rozumovej a vôľovej vyspelosti maloletého, ktorý mu umožní pochopiť význam a následky rozhodnutia v súdnom konaní.

Pokiaľ sa týka samotného postupu súdu pri úkonoch, kedy súd koná so stranou alebo vykonáva dokazovanie, v súlade s § 98 ods. 1 CSP bude súd povinný pri všetkých týchto úkonoch vyhotovovať záznam technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý sa po skončení pojednávania pripojí k súdnemu spisu alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je záznam uložený.

Postup súdu pri vyhotovovaní záznamu upravuje Inštrukcia 37/2014 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 22. decembra 2014 o postupe pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania.

2. Práva väzňov

a) Informovaný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti

Stanovisko Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže:

„Zdravotná starostlivosť sa obvineným a odsúdeným osobám poskytuje v zdravotníckych zariadeniach zboru vždy na základe predchádzajúceho informovaného súhlasu, v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý sa obvinenému alebo odsúdenému pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti po poučení predloží na podpis. V podmienkach zboru sa za účelom evidencie informovaného súhlasu používa tlačivo č. T ZVJS VIII/30 a v prípade hospitalizácie tlačivo uvedené v prílohe č. 2 k RGR č. 6/2008 o poskytovaní zdravotnej starostlivosti obvineným a odsúdeným v znení RGR č. 21/2015, ktoré sú súčasťou zdravotnej dokumentácie týchto osôb.

Podľa § 39 písm. h) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 30 ods. 1 písm. d) zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov sú síce obvinené a odsúdené osoby povinné podrobiť sa zdravotnej prehliadke v rozsahu a za podmienok podľa osobitných predpisov (zákona č. 576/2004 Z. z. a zákona č. 578/2004 Z. z.) ale v praxi nie je možné obvineného alebo odsúdeného donútiť na vykonanie diagnostického alebo terapeutického zdravotníckeho zákroku bez toho, aby ošetrovaná osoba s týmto súhlasila a bez toho, aby spolupracovala.

Nakoľko sa zdravotná starostlivosť obvineným a odsúdeným osobám poskytuje vždy na základe predchádzajúceho informovaného súhlasu v súlade s osobitným predpisom, generálne riaditeľstvo má za to, že uvedenú problematiku nie je potrebné riešiť v zákona o výkone väzby ani v zákone o výkone trestu odňatia slobody.“

b) Prešetrovanie sťažností osôb vo väzbe alebo výkone trestu odňatia slobody na poskytnutie zdravotnej starostlivosti nezávislým orgánom

Stanovisko Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže:

„Generálne riaditeľstvo poukazuje na § 17 zákona č. 576/2004 Z. z., v ktorom je právne zakotvený postup, ktorým sa môže osoba (obvinený aj odsúdený), ktorá sa domnieva, že sa jej neposkytla zdravotná starostlivosť správne domáhať nápravy. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., ak poskytovateľ žiadosti nevyhoví alebo neinformuje žiadateľa o spôsobe vybavenia žiadosti najneskôr do 30 dní od podania žiadosti žiadateľom, osoba má právo:

a) požiadať Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) o vykonanie dohľadu podľa osobitného predpisu (§ 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 581/2004 Z. z.) ak predmetom žiadosti je správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti

b) obrátiť sa na orgán príslušný na výkon dozoru podľa osobitného predpisu (§ 81 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 578/2004 Z. z.), ak predmetom žiadosti je iné rozhodnutie ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka v súvislosti s poskytovaním zdravotníckej starostlivosti alebo služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Je však potrebné poukázať na skutočnosť, že úrad podania obvinených a odsúdených, ktoré súvisia s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, postupuje Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) alebo generálnemu riaditeľstvu ako vecne príslušnému na vybavenie. Úrad pri postúpení takýchto podaní vychádza z ustanovenia § 47 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. v ktorom je uvedené, že ministerstvo vo vzťahu k poskytovateľom, ktorí poskytujú zdravotnú starostlivosť osobám plniacim ich úlohy podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov) a iným osobám v zdravotníckych zariadeniach v jeho pôsobnosti usmerňuje, organizuje, **kontroluje poskytovanie zdravotnej starostlivosti** a zaraďuje zdravotníckych pracovníkov týchto poskytovateľov na ďalšie vzdelávanie.

Keďže z § 47 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. je zrejmé, že orgánom príslušným na usmerňovanie, organizovanie, **kontrolu poskytovania zdravotnej starostlivosti** a zaraďovanie zdravotníckych pracovníkov týchto poskytovateľov na ďalšie vzdelávanie je ministerstvo, ktoré ale nedisponuje osobami s potrebným vzdelaním na výkon takejto kontroly, tak v záujme zladenia právneho stavu so stavom skutkovým v rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňajú niektoré zákony (MPK 13.11.2014 - 4.12.2014) a k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. (MPK 22.6.2015-10.07.2015) si generálne riaditeľstvo uplatnilo, nad rámec navrhovaných noviel, pripomienky, ktorých akceptovaním by generálne riaditeľstvo zabezpečovalo usmerňovanie, kontrolu poskytovania zdravotnej starostlivosti a zaraďovalo pracovníkov na ďalšie vzdelávanie v podmienkach zboru, čím by došlo k zosúladeniu právneho stavu so stavom skutkovým.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že návrh predložený verejnou ochrankyňou práv ohľadom šetrenia podaní na zdravotnú starostlivosť je upravený v zákonoch, ktoré sú v gescii Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.“

Prijať opatrenia na zabezpečenie bezbariérového prístupu do budov orgánov verejnej správy osobám so zdravotným postihnutím

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v rámci svojej pôsobnosti zabezpečovalo posledné roky bezbariérový prístup k jednotlivým budovám súdov, ktoré však nie sú orgánmi verejnej správy. Riešenie bezbariérového prístupu v roku 2016 naďalej chýba na okresnom súde Bardejov, Stará Ľubovňa, Žiar nad Hronom a Galanta, pričom sa očakáva v tomto roku.

Pripomíname tiež, že vláda SR prijala úlohu **Zabezpečiť bezbariérovosť budov štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií** v Národnom akčnom pláne rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 - 2020 s termínom do konca realizácie plánu a s

povinnosťou po splnení úlohy zabezpečiť pravidelné monitorovanie dodržiavania bezbariérovosti vnútorným auditom inštitúcie, prípadne iným povereným orgánom.

Návrhy a odporúčania verejného ochrancu práv v Správe o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2015:

1. V zákone súdoch ustanoviť ministerstvu spravodlivosti povinnosť, aby na základe štatistických údajov sledovalo vývoj preťaženia všetkých súdov, na tom základe, aby každoročne vyhotovilo a priebežne aktualizovalo a zverejňovalo zoznam preťažených súdov, povinnosť, že súčasťou rezortného návrhu na pridelovanie rozpočtových prostriedkov na zabezpečenie činnosti súdov je k dátumu predloženia návrhu aktualizovaný zoznam preťažených súdov; ustanoviť, že voľné miesto sudcu a na neho naviazané zamestnanecké pracovné miesta možno pridelovať iba v súlade s poradím súdu v zozname preťažených súdov s cieľom, aby sa v súlade s ním riešila preťaženosť.

Predmetné opatrenie je zohľadnené v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016-2020, v ktorom sa vláda zaviazala prijať opatrenia na transparentnosť rozhodovania o personálnom obsadení súdov, stabilizáciu personálneho obsadenia súdov, najmä preťažených súdov, a vytvorenie podmienok na obligatórny mechanizmus doplnenia stavu vrátane zefektívnenia obsadzovania voľných miest sudcov a stabilizácie podporného aparátu sudcu a to tak, aby boli dodržané princípy rozhodovania zákonným sudcom. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky pri realizácii týchto zámerov zohľadní aj návrh verejnej ochrankyne práv.

2. Uložiť vláde Slovenskej republiky, aby predložila na rokovanie národnej rady opatrenia, ktorými zabezpečí, aby ministerstvo spravodlivosti mohlo v zozname súdnych znalcov doplniť potrebný počet súdnych znalcov vo všetkých odboroch, v ktorých pre nízky počet znalcov znalci vyhotovujú znalecké posudky po dobu dlhšiu ako dva mesiace.

V tomto prípade ide o pomerne náročné opatrenie, nakoľko presahuje rámec legislatívnych možností vlády Slovenskej republiky. V rámci znaleckej činnosti existujú odbory a odvetvia, o ktoré dlhodobo nie je záujem zo strany znalcov. Keďže ide o výkon slobodného povolania, nemá ministerstvo spravodlivosti možnosť jednostranne rozhodnúť o rozšírení zoznamu avšak vynaložíme všetko úsilie preto, aby sa nežiaduci stav zvrátil.